2. Soukromé právo námořské: Celkem lze rakouské soukromé právo námořské rozděliti v tyto skupiny:

a) v normy o právech plavby pomořské, jako otázka vlastnictví k lodím, kvalifikace vlastníků a spoluvlastníků (pánů lodí) rakouské lodi, rozdělení plavby pomořské, právní poměry mezi pánem lodi a lodníkem;

b) smlouva o pomořské dopravě;

c) námořská nebezpečí (škody námořské) a právní poměry s tím spojené resp. právní účinky z toho plynoucí;

d) smlouva o půjčce na loď;

e) pojišťovací smlouva námořská (viz čl. Pojištění námořské).

Právo občanské viz Zákonník občanský.

Právo obchodní viz Zákonník obchodní.

Právo obyčejové.

I. Pojem a podstata.

Právem obyčejovým (ius consuetudinarium) vyrozumíváme právo jež bezprostředně vzniklo ve vědomí národa neb jednotlivých jeho vrstev a jež v jeho mravu (zachovávání, zvyklosti) se zjevuje. O povaze práva obyčejového pronášejí učitelé práv názory prarůzné. Nauka o obyčeji a právu obyčejovém byla teprve školou historickou hlouběji pojata a rozvinuta. Obyčej neb mrav je skutečnosť zračící se ve všech oborech praktického života, v níž výrazu dochází jednotnosť v nazírání, přesvědčení, směru života i činnosti. Máme mrav náboženský, určitý to společný výraz vlastní mravnosti neb morality, máme mravy v životě hospodářském a vůbec všech oborech životních. Tak jako poměry životní určují poměry právní, tak i mravy v různých oborech životních podnět zavdávají ku tvoření obyčejů právních, v nichž pak výrazu svého docházejí, neb dokonce i mohou býti příčinou právního zákonodárství. Zvláště bohatý pramen obyčejů rozvíjí se stále v čilém životě hospodářském, a stávají se obyčejové tito za jistých podmínek obyčeji právními. Obyčej je tudíž zvláštním zdrojem práva, ne však jeho důvodem. To správně pojal nejprve Puchta, podotýkaje, že ne právo obyčejem, nýbrž naopak obyčej právem vzniká a určen bývá. Ptáme-li se po důvodu, proč obyčej často jen několika málo lidmi zachovávaný má býti závazným pro všechny ostatní téhož oboru životního, odpovídá nám Puchta zcela správně, že jednotlivci zastupují národ čili veškerosť a vykonávají funkce též touto veškerostí uznané. Avšak nemají všechny obyčeje v oboru práva vznikající povahu právní, ježto jsou i špatné zavržitelné obyčeje. Povahy právní nabývají obyčeje jen za jistých právem obyčejovým vytknutých podmínek. Žádá se totiž, by obyčej odpovídal rozumu (consuetudo rationabilis), by nebyl proti dobrým mravům a nevznikl z mylného mínění o právu skutečném. Oborem práva obyčejového je nejen právo soukromé, nýbrž i veřejné zvláště mezinárodní, kde právo obyčejové je jediným obecným pramenem právním, poněvadž nemáme do dnes při nedostatku společné autority formálních mezinárodních zákonů a smlouvy zavazují jen ty, kdož je uzavřeli. Právo obyčejové jsouc přirozeným výrazem práva ve vědomí národním žijícího, mělo v době nejstarší velmi značný význam a stalo se později jedním z nejvydatnějších pramenů, z nichž čerpalo zákonodárství positivní. Čím větší však činnosť toto rozvíjelo, tím více bylo zatlačováno v pozadí právo obyčejové.